

Sortsforsøg med ribs

Sortsforsøg med ribs blev gennemført ved Hornum (let sandjord) og Spangsbjerg (god sandmuldet jord) i 1956-63.

Der blev plantet i efteråret 1956 med afstanden 2,0 m mellem rækkerne og 1,5 m mellem planterne i rækken.

Forsøgene har haft til formål at belyse sorterernes ydeevne, bærekvalitet, bærstørrelse og egnethed til industriel udnyttelse m.v. og har omfattet 7 sorter. Gødningstilførslen blev afpasset efter de forskellige jordbundsforhold, og jordbehandling og renholdelse blev gennemført som i god praksis.

Udbytte

Som det fremgår af udbytteresultaterne, tabel 1, er der en særdeles fin overensstemmelse mellem sorterernes ydeevne ved de to forsøgssteder. I gennemsnit har Random givet det største udbytte ved både Hornum og Spangsbjerg efterfulgt af Rød Spansk og Laxtons nr. 1. Det mindste udbytte er ved begge forsøgssteder opnået i Laxtons Perfection, der i gennemsnit har givet 50-60 pct. mindre udbytte end Random. Den meget tidlige sort Jonkher van Tets har ved begge forsøgssteder givet 30-40 pct. lavere udbytte end Random.

Bærstørrelse og klaselængde

Sorternes bærstørrelse er bestemt ved 100 stk. vægt. Når der ses bort fra Loppersummer, der er ret småfrugtet, er der ikke nogen væsentlig forskel mellem sorterne, dog således, at Jonkher van Tets i gennemsnit er den mest storfrugtede efterfulgt af Laxtons Perfection og Rød Spansk. Ved optælling af antal bær pr. 100 klaser har man søgt at belyse sorterernes klaselængde og samtidig deres tilbøjelighed til frugt-fald.

Random har flest bær pr. klasse uden at være udpræget langklaset, et forhold der skyldes, at sorten har kortere afstand mellem bærrene i klasestilken end de øvrige prøvede sorter.

Jonkher van Tets hører til de sorter, der har få bær pr. klase uden dog at være kortklaset, hvilket tildels skyldes stor afstand mellem de enkelte bær i klasen. Denne sort har dog også haft en vis tilbøjelighed til frugtfald.

Tidlighed og vækstkraft

Tidligst blomstrende og tidligst moden er Jonkher van Tets efterfulgt af Fays Prolific og Laxtons Perfection. Nogle dage senere er Laxtons nr. 1 og lidt senere endnu Loppersummer. De sildigste sorter er Rondon og Rød Spansk, der er 2 til 3 uger senere end Jonkher van Tets. Ved anvendelse af forskellige sorter er der således mulighed for at strække sæsonen over en længere periode.

Vægten af afskårne grene ved beskæring samt vægten af ryddede buske giver udtryk for sorterens vækstkraft. Mest materiale er fjernet fra Jonkher van Tets, medens Rød Spansk har haft den største buskvægt. Årsagen til den kraftige beskæring af Jonkher van Tets skal søges i, at den har en stor skudproduktion, der kan gøre busken for tæt, ligesom lidt ældre grene let knækker og flækker i rodhalsen og skal fjernes. Den mindste grenmængde er fjernet fra Laxtons Perfection, der også har givet de mindste buske.

Sygdomme

Den hyppigste sygdom og samtidig den, der gør størst skade på ribs, er skivesvampen (*Gloeosporium ribis*). Da planter efter kraftige angreb kan være bladløse fra først i august, betyder det meget at vælge resistente sorter. Ved Hornum er angreb af skivesvamp bedømt efter skala 1-10 (10 = kraftigt angreb). Af tabellen fremgår, at både Rondon og Rød Spansk og tildels også Jonkher van Tets er betydeligt mere modstandsdygtige end de øvrige prøvede sorter, der praktisk taget har været lige modtagelige for angreb.

Konserveringsegenskaber

Bær af de forskellige sorter fra både Hornum og Spangsbjerg er prøvet til dåsekonservering og dybfrysning. 6-8 måneder efter konserveringen blev bærrenes kvalitet bedømt efter skala 1-10 (10 = bedst). Hovedkarakteren er beregnet efter middelkaraktererne for ensartethed, farve, smag og konsistens, således at farve er tillagt vægten 1, medens de øvrige egenskaber er tillagt vægten 2. Af tabellen fremgår det, at Fays Prolific, Jonkher van Tets og Rondon ved begge forsøgssteder har været bedst egnede til dåsekonservering. De dybfrosne bær blev efter 6 måneder tøet op ved 4° C i 12 timer og derefter i 1½ time ved stuetemperatur, hvorefter de blev bedømt. Som det fremgår af tabellen,

har sorterne Random og Rød Spansk gennemgående været bedst egnede til denne konserveringsmåde. De har både haft god konsistens og fin smag efter udtagning, medens farven har været knap så god som ønskelig.

Vejledning

I praksis bør man som dyrknings- og konserveringsresultaterne viser interessere sig for Jonkher van Tets som meget tidlig sort og for Random som sildig sort. Ønskes en sort mellem de to, vil Laxtons nr. 1 være den bedste, hvis den ved gennemført sundhedspleje kan holdes fri for skivesvamp. Som sen sort ved siden af Random kan anvendes Rød Spansk.

Løvrigt henvises til 694. beretning i Tidsskrift for Planteavl.

Sortsbeskrivelse

Random. Særprægede grove blade og meget kompakt bærlase. Ret storfrugtet, syrlig, sildig, sund.

Rød Spansk. Meget spidslappede blade. Langklaset, middelstore bær, syrlig, sildig, sund.

Laxtons nr. 1. Meget modtagelig for skivesvamp og dermed følgende tidligt bladfald. Middelstore bær, middeltidlig, sødfrugtet.

Loppersummer. Stift opret busk, små blade. Lang, kompakt klase, små bær, sød smag.

Jonkher van Tets. Kraftig busk, der er tilbøjelig til at flække i rodhalsen. Små brede blade, store langstilkede bær, modner tidligst.

Fays Prolific. Kraftige spidslappede blade, middelkraftig busk, middelstore, mørke, langstilkede bær.

Laxtons Perfection. Noget overhængende, ranglet vækst, middelstore langstilkede bær. Let syrlig.

Tabel 1. Sortsforsøg med ribs. Gns. 1956-63

	Udbytte kg/100 m ²			Bærestørrelse g/100 bær			Antal bær/ 100 klaser			Fjernede grene kg/100 m ²			Ryddede buske kg/100 m ²			Angreb af skivesvamp 1-10
	Hornum	Spangs- bjerg	begge steder gns.	Hornum	Spangs- bjerg	begge steder gns.	Hornum	Spangs- bjerg	begge steder gns.	Hornum	Spangs- bjerg	begge steder gns.	Hornum	Spangs- bjerg	begge steder gns.	Hornum
1. Random	187.2	164.8	176.0	61	62	62	826	840	833	48.1	45.0	46.6	467.5	465.1	466.3	3
2. Rød Spansk	179.5	138.1	158.8	65	63	64	677	522	600	62.1	52.6	57.4	567.9	587.5	577.7	3
3. Laxtons nr. 1	131.1	146.2	138.7	65	55	60	520	480	500	31.6	33.8	32.7	217.3	250.3	233.8	9
4. Loppersummer	130.1	139.5	134.8	57	47	52	676	617	647	39.0	29.9	34.5	216.5	223.1	219.8	10
5. Jonkher van Tets...	118.9	122.5	120.7	72	68	70	531	407	469	71.3	70.2	70.8	432.7	446.1	439.4	4
4. Fays Prolific	95.0	92.2	93.6	62	62	62	564	436	500	34.0	29.9	32.0	259.6	200.3	230.0	9
7. Laxtons Perfection.	88.0	80.9	84.5	69	63	66	813	671	742	24.0	13.9	19.0	160.6	148.8	154.7	8

10 = kraftigst

Tabel 2. Konserveringsegenskaber

	Dåsekonserverede bær						Dybfrosne bær									
	Hornum 1959			Spangsbjerg 1959-60			Hornum			Spangsbjerg						
	ensartet- hed 1-10	farve 1-10	smag 1-10	konsi- stens 1-10	hoved- karakter	ensartet- hed 1-10	farve 1-10	smag 1-10	konsistens 1-10	hoved- karakter	farve 1-10	smag 1-10	konsistens 1-10	farve 1-10	smag 1-10	konsistens 1-10
1. Random	8.5	7.3	7.7	8.0	7.9	8.5	7.4	8.1	8.4	8.2	8	10	10	7	9	10
2. Rød Spansk	8.4	6.8	7.3	7.3	7.6	8.4	6.2	7.8	7.5	7.7	8	10	10	7	9	9
3. Laxtons nr. 1	7.7	8.1	6.4	6.5	7.0	8.4	6.1	6.8	7.0	7.3	9	6	5	8	8	6
4. Loppersummer	7.2	6.5	7.0	4.6	6.3	6.8	7.4	7.5	6.7	7.1	7	8	5	7	9	7
5. Jonkher van Tets...	8.6	9.0	7.8	8.0	8.2	9.0	8.9	8.4	8.3	8.6	10	6	8	8	8	8
6. Fays Prolific	8.6	8.6	8.7	8.1	8.5	8.0	7.7	8.7	8.1	8.2	9	8	7	9	9	9
7. Laxtons Perfection..	7.8	7.9	6.5	6.1	6.9	8.2	7.8	8.0	7.5	7.9	9	7	7	8	9	7

10 = bedst